

Een goed geboend oppervlak beschermt het meubel tegen vocht en vuil. Breng echter niet te veel boenwas aan. Vaak volstaat een stevige opwrijfbeurt om opnieuw een mooie glans te verkrijgen en een stofafstotende laag te vormen.

WAT DOEN?

Reinigen

Maak het meubilair eerst droog schoon volgens de werkwijze in de onderhoudsfiche **5.1. Houten meubilair droog reinigen.**

Reinig een meubel met een vervuilde boenwaslaag na het droog schoonmaken eventueel met een weinig white spirit op een doekje en laat voldoende drogen.

① Boenwas aanbrengen

Was aanbrengen

Breng de boenwas dun en gelijkmatig aan met een doek en/of een stevige borstel ①. Strijk de was eerst loodrecht op de nerven van het hout en daarna in de richting van de nerven. Zorg dat de boenwas overal wordt aangebracht, ook tussen de ornamenten. Houtsnijwerk wordt het best vanuit de dieper liggende delen naar de oppervlakte toe behandeld.

Let op dat er zich geen boenwas ophoopt in de diepere delen en groeven. Vermijd ook dat de was terechtkomt op textiel- of lederbekleding, meubelbeslag of andere toebehoren door deze elementen goed af te dekken.

Laten drogen

Laat de boenwaslaag goed drogen, maar wacht niet te lang want dan is ze moeilijker op te wrijven.

Opwrijven

Wrijf de ingestreken delen goed op met een niet-pluizende doek, een kous, katoenen handschoenen of een boenborstel voor gladde oppervlakken en zorg dat er geen overtollige boenwas achterblijft. Een goed geboend, glanzend oppervlak vergemakkelijkt in de toekomst het droog onderhoud aanzienlijk.

Wasophopingen verwijderen

Verwijder eventuele verharde wasophopingen voorzichtig met een houten spatel of een wattenstaafje. Gebruik zeker geen metalen voorwerpen; die kunnen krassen maken.

Onderhoud: opwrijven

Tussendoor, twee tot vier keer per jaar, kunt u de boenwaslaag opwrijven met een niet-pluizende doek, een kous of katoenen handschoenen. Noteer in een kalender of een logboek wanneer er werd geboend en opgewreven.

② Boenwas

③ Borstels

④ Boenborstel

WAT NODIG?

- een ongekleurde en bij voorkeur vaste boenwas van bijenwas met een beetje Carnaubawas ②. Een vloeibare boenwas is dan wel gemakkelijker te verwerken wat een voordeel kan zijn bij gesculpteerde objecten, maar is minder sterk doordat hij meer oplosmiddelen bevat. Bovendien vloeit hij gemakkelijk tussen kieren en barsten zodat de diepere delen worden gevuld.
- harde varkensharen borstel of synthetische borstel met eenzelfde hardheid (bv. schilderskwast) ③. Bedek metalen onderdelen van de borstel met tape of touw om krassen in het hout te voorkomen. Gebruik deze borstel uitsluitend om boenwas aan te brengen.
- boenborstel ④
- niet-pluizende doeken (bv. katoenen stofdoeken, microvezeldoeken, kousen of katoenen handschoenen)
- houten spatel
- wattenstaafje
- white spirit

WANNEER / HOE VAAK?

Hoe vaak u nieuwe boenwas moet aanbrengen, is afhankelijk van het gebruik van het meubilair en de slijtage van de boenwas. Meestal volstaat eenmaal om de drie tot vijf jaar, bij voorkeur in de zomer. De boenwaslaag opwrijven doet u best twee tot vier keer per jaar.

WELKE ELEMENTEN?

Geboend houten meubilair.

WAT VERMIJDEN?

Boenwas op andere afwerkingslaag

Breng geen boenwas aan wanneer op het voorwerp een andere afwerkingslaag ligt, zoals een politoer-, vernis- of verflaag, tenzij op advies van een specialist.

Te veel boenwas en te vaak boenen

Breng niet te veel boenwas aan en boen niet te vaak. Zorg dat er zich geen boenwas ophoopt in de diepere delen en groeven. In een te dikke, kleverige laag boenwas blijven stof en vuil kleven, wat een ideale voedingsbodem vormt voor oppervlakteschimmels.

Bepaalde soorten boenwas en olie

Gebruik geen:

- boenwas in spuitbussen; die bevat schadelijke bestanddelen
- boenwas of meubelvernieuwers met siliconen; die houden vocht en vuil vast en zijn vaak onmogelijk te verwijderen
- gekleurde boenwas (type ‘antiekwas’); die bevat onoplosbare kleurstoffen ⑤. Op advies van een specialist kan uitzonderlijk gekleurde boenwas worden gebruikt om sterke kleurverschillen te camoufleren. Let op: ook kleurloze boenwas op blank hout (d.w.z. zonder afwerkingslaag) zal het hout doen verkleuren.
- olie; die vormt een kleverige laag die vuil en stof aantrekt. Bovendien wordt de laag onoplosbaar en verkleurt ze, waardoor de oorspronkelijke kleur van het hout onherroepelijk verloren gaat.

⑤ Gekleurde boenwas

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
F + 32 3 212 29 51
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

m
monumentenwacht
Vlaanderen vzw
een initiatief van de Vlaamse provincies